

ГИЙОМ АПОЛИНЕР КОЛЕДАТА НА МИЛОРДИТЕ

Превод от френски: Мария Коева, 1985

chitanka.info

Бях на почивка във Вилкие и през една ясна августовска нощ разговарях на кея с някакъв кормчия от Кийбьоф. Преметнал през ръка гумираната си мушама, той чакаше английски танкер, който трябваше да пристигне от Руан.

— Всеки път, когато се качвам на английски кораб — ми каза морякът, — изпитвам вълнение и си спомням за своя працядо — корсар, от когото англичаните много си изпатили. Ако, че сме политически съюзници, омразата към англичаните ми е в кръвта, и това си е!... Сигурно сте чували за корсаря Жан-Луи Мордан, победител в прословутата морска битка, наречена „Коледата на милордите“ и известна на всички стари моряци?

— Не, съжалявам — отвърнах. — Разкажете ми за Коледата на милордите, докато чакате английския танкер.

— Слушайте добре — каза кормчията, почуквайки лулата си о парапета, за да я изтръска, — историята си струва.

На 24 декември 1812 година корсарският кораб „Хубавицата от Сен-Мало“ плавал около бреговете на Антилските острови и търсел приключения.

Били страшни времена.

Лишена от господството си над моретата, Франция все още се опитвала да си го възвърне от Англия. Мощните трипалубни кораби на врага разгромявали нашите фрегати и корвети, които потъвали сред морските вълни, но не се предавали. Бързите и безстрашни френски корсари нападали изневиделица и често успешно неприятели, които наглед далеч ги превъзхождали.

Капитан на „Хубавицата от Сен-Мало“ бил Жан-Луи Мордан, от когото англичаните се страхували като от чума, защото потопил три техни военни кораба. Освен това пленил десетина търговски гемии. На тези си подвизи обаче не отдавал никакво значение. Наричал ги просто „доставки на продоволствия“ и се гордеел единствено с трите си — както той им викал — „бойни схватки“.

Всъщност това били три истински морски сражения, при които той победил военни кораби, поне десет пъти по-големи от

„Хубавицата“.

По-рано капитан Жан-Луи Мордан бил сред най-богатите корабопритежатели в Сен-Мало. Един след друг корабите му попаднали в ръцете на англичаните. В Трафалгарската битка убили годеника на дъщеря му, чиято красота била тъй забележителна, че не я наричали друго, освен „хубавицата от Сен-Мало“. Тя умряла от скръб, а покрусената ѝ майка я надживяла само с няколко месеца.

Със стиснати зъби, без да хленчи и да рони сълзи, корабопритежателят виждал как имуществото му отлита, а семейството му измира.

„Взех решение — казал той няколко дни по-късно на свой приятел от Сен-Мало. — Щом англичаните изтръгнаха от мен щастието, заграбиха корабите ми и причиниха смъртта на дъщеря ми и жена ми, то, значи, бог и светата Дева са го допуснали. Ако от своя страна аз убия толкова «милорди», колкото успея, това също ще стане по волята на господ и на светата Дева.“

През следващите дни уредил деловите си работи, продал всичко, каквото притежавал, и купил двумачтов кораб, който снабдил с пълно бойно снаряжение и го нарекъл „Хубавицата от Сен-Мало“ в памет на дъщеря си.

След това бившият корабопритежател безпощадно се захванал с англичаните. Удържал думата си и избил толкова „милорди“, колкото било по силите му.

Капитан Мордан бил около петдесетгодишен човек, общо взето, благ и любезен. Бил начетен и на драго сърце съчинявал и цитирал стихове, и по-специално известния стих на Льомиер^[1]:

„Тризьбецът Нептунов е жезъл на света.“

Цитирал го печално, с мисълта за Франция, която — както той казвал — „изгубила жезъла, отказвайки се от тризьбеца“.

Впрочем политическите му схващания сякаш не били твърде определени. Той тачел еднакво и бялото знаме^[2], и трибагреника. И при все че последният се веел на кораба му, в битка той неизменно вдигал на бизана^[3] и двата флага.

— И двата са френски — казвал той, — и то тъй славни, че ще ошетим Франция, ако спрем да тачим единия или другия.

Щом се намерел в присъствие на англичани, капитан Мордан ставал безмилостен, което немалко допринесло да се разнесе по моретата неговата слава.

Около името му се изградила легенда, която го представяла като жесток човек и това било твърде несправедливо, защото любезност и безчовечност рядко се съчетават в една и съща личност, докато при воина неумолимостта невинаги означава липса на доблест.

И така, било Бъдни вечер на 1912 година. Вятърът духал целия ден и утихнал към заник-слънце. Единствено пяната на разбиващите се вълни сегиз-тогиз помрачавала ясното небе. Постепенно притъмняло. Звезди се появили на небосвода. После се спуснала нощта — звездна и топла нощ. Ала суровите моряци от „Хубавицата“ тъгували за студените коледни нощи на запад, за семействата си и за далечната родина. Те пеели старинни френски песни — коледни или морски, — а на палубата, с далекоглед под мишница, капитан Мордан замислен ги слушал и забравял да бръкне в табакерата, която държал отворена.

Един глас се провикнал:

— Фрегата на хоризонта!

Капитанът затворил табакерата, бързо я прибрал в джоба си и огледал хоризонта с далекогледа. После се разсмял. Насреща идел голям кораб. Опитното моряшко око успяло да различи в звездната нощ английския флаг, който се развявал на бизана.

— Това е „Юнона“ — казал капитан Мордан на помощника си. — Връща се от Мартиника, която тези к... англичаните заграбиха от нас. Вдигнете английското знаме. Наредете да се даде сигнал за бой. Топовете и оръдията да бъдат готови. Да се донесат всички фенери и да се запалят. Ще зарадваме англичаните с хубава коледна елха, щом такъв е обичаят в страната им.

И капитан Мордан отишъл да си вземе пистолета и бойната сабя.

„Хубавицата от Сен-Мало“ се подготвила за битка. Украсили фока^[4] и го натъкмили като чудно коледно дърво, с разноцветни светлилки от окачените фенери. После капитан Мордан накарал моряците си да запеят френските стихчета, съчинени от него по една мелодия, разпространена сред английския флот. Тази песен му послужила да заблуди „милордите“ относно националността си, когато преследвал търговските им кораби. Сега обаче щял да я използва срещу английския кралски флот:

*Милорди, милорди, милорди,
смъртта ви дебне на борда!
За кралския Нептунов жезъл
Мордан отново в бой ще влезе.*

След този куплет викове „ура!“ се разнесли от „Юнона“.

— Любуват се на коледната ни елха — казал Мордан — и ни мислят за „милорди“.

— Да — отвърнал помощник-капитанът. — Смятат, че празнуваме Рождество.

„Юнона“ се приближавала. Виждали се хора, облакътени на борда. Те възторжено размахвали ръце към „Хубавицата от Сен-Мало“.

— Хайде, втория куплет — казал Мордан, — и всички да пеят!

*Милорди, милорди, милорди,
смъртта ви дебне на борда!
Защото на Мордан корсарят
англичани не се нравят!*

— Ура! Ура! — завикали от „Юнона“ и запели на английски същата песен. Ала на „Хубавицата“ било невъзможно да разберат

английските думи, тъй както и на „Юнона“ не проумявали френските.

В същия миг капитан Мордан дал заповед за огън. Топовете на „Хубавицата от Сен-Мало“ се обадили и дъждът от картечи, обсипали палубата на „Юнона“, навярно силно изненадал екипажа, който смятал, че си има работа с английско корабче, тържествено чествашо Коледа. „Милордите“ надали изумени викове, примесени с болезнени стонове. Ала за моряците от „Хубавицата“ димът закрил смута, който царял на борда на фрегатата.

— Свалете английския флаг — извикал Мордан — и вдигнете френския!

— Кой? — запитал един глас.

— И двата! — отвърнал царствено Мордан.

Английският флаг безславно се свлякъл и двете френски знамена — бялото и трицветното — скоро се развели на бизана, огрени от светлините, които превръщали фока в коледно дърво.

Нова поредица от залпове окончателно всяла паника на „Юнона“, чийто грот^[5] рухнал, премазвайки десетина души. После корабите се допрели и „Хубавицата“ хвърлила към фрегатата възета с куки. Въоръжени с ножове, моряците от Сен-Мало наскочили на „Юнона“. Тя била в плачевно състояние. Многобройни трупове покривали палубата. С пистолетен изстрел капитан Мордан убил на място командора^[6], който правел всичко възможно, за да събере екипажа си, паднал духом от това тъй неочаквано нападение. Почти всички англичани били избити. Английската песен с френски думи от капитан Мордан ехтяла над виковете на оцелелите англичани и проклятията на умиращите.

*Милорди, милорди, милорди,
смъртта ви дебне на борда!
Франция при абордажа
ще смаже армията вража!*

След като запалили фитилите, които подир час трябвало да възпламенят барута, предназначен да взриви разнебитената и потънала в кръв фрегата, французите я напуснали. Прерязали въжетата, които я свързвали с „Хубавицата от Сен-Мало“, и последната се отдалечила.

След час разбитата „Юнона“ избухнала със силен шум и огромни огнени езици.

Вой на сирена откъм морето извести за пристигането на танкера. Лодкарят нетърпеливо пляскаше с весла във водата, ала кормчията спокойно довърши разказа си:

Капитан Мордан потрил ръце. Обърнал се към помощника си и любезно му предложил енфие.

— Това е четвъртата ни схватка, господине — казал му той, — което прави четири военни кораба по-малко за „милордите“: „Прозерпина“, „Артемида“, „Амфитрита“ и тази нощ — „Юнона“. — Сетне за миг замълчал и продължил: — Много бих искал до утре вечер да стигнем Гваделупа.

Огледал хоризонта и спокойното море, по което не се чувствал никакъв полъх, и отново обзет от манията си да цитира, издекламирал следния стих от „Ифигения“:

„Единствено попътен вятър желая аз от боговете.“

— Но вие твърде зле се отнасяте с богините — възразил помощник-капитанът, комуто не липсвало остроумие.

... Постепенно излязъл вятър. Угасили фенерите на фокмачтата и докато „Хубавицата от Сен-Мало“ се носела към Гваделупа, моряците дълго пели в нощта:

*Да пеем ний за Рождество,
Исус роден е в Сен-Мало.
И сам той станал е корсар
заради Англия — врага си стар!*

и много други коледни песни, докато на бизана тържествуващо се развявали двата френски флага — белият и трицветният...

Кормчията вече бе в лодката. Тя доплава до танкера. Потомъкът на корсаря първо метна нагоре мушамата си, а после пъргаво се изкатери по стълбата и когато кормчията от Руан стъпи на борда, видях в ялната нощ как внукът на Жан-Луи Мордан стисна ръката на английския капитан.

---

[1] Поет и автор на трагедии (1733–1793). Въпросният стих е от поемата му „Търговията“. — Б.пр. ↑

[2] Бяло е знамето на монархическата власт. — Б.пр. ↑

[3] Задната мачта на кораб. — Б.пр. ↑

[4] Предната мачта на кораб. — Б.пр. ↑

[5] Средната мачта на кораб. — Б.пр. ↑

[6] Чин между капитан и контраадмирал в английската и американската флота. — Б.пр. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.